

مریم منصف آذر دبیر ادبیات ناحیه ۳ دبیرستان امام خمینی تبریز

سوالات درس پنجم

قلمرو زبانی

- ۱- واژه "متعصب" به چه معنی است؟ (۰.۲۵ نمره)
- ۲- متضاد "واژه سبک سری" چیست؟ (۰.۲۵ نمره)
- ۳- غلط های املائی را تصحیح کنید. (۰.۵ نمره)
- " از بحران های عصبی، که تهفه برخورد فرهنگ شرق با غرب است، خبری نبود. فکر به منبع بی شاعبه ایمان وصل بود."
- ۴- جمله " در همان یک اطاق زندگی خود را متمرکز کرده بود." چند جزئی است؟ (۰.۵ نمره)
- ۵- ساخت کلمات " شوریدگی، نکبت بار و چابک را بنویسید؟ (۰.۷۵ نمره)
- ۶- برای واژه های " فاجعه، نظیر، توقع " هم خانواده بنویسید. (۰.۷۵ نمره)
- ۷- روابط معنایی ترکیبات " شوریدگی و عقل - مقاومت و استحکام - مرگ و آخرت - آب سرد - استسقاء " (۱ نمره)
- ۸- برای واژه های " توکل، حرص " مترادف و هم خانواده بنویسید. (۱ نمره)

قلمرو ادبی

- ۱- " ریشه دواندن " کنایه از چیست؟ (۰.۲۵ نمره)
- ۲- عبارت " در نظرش اگر یک روی زندگی زشت می شد، روی دیگری بود که بشود به آن پناه برد." یادآور کدام تمثیل است؟ (۰.۲۵)
- ۳- منظور از تشبیه آثار سعدی به شیر آغوز چیست؟ (۰.۵)
- ۴- در عبارت « من برای خاله به منزله ی فرزند بودم، او مرا به عالم افسانه ها می برد. » چه آرایه هایی وجود دارد؟ (۰/۵ نمره)
- ۵- ترکیبات " حفره های زندگی " چشم عقاب " و " پیرترین و جوان ترین " چه آرایه هایی دارند؟ (۰.۷۵ نمره)
- ۶- در عبارات « هر دو در پالیز سعدی می چرخیدیم » و « بیشتر بر فوران تخیل راه می رفتم تا بر روی دو پا. » به ترتیب پالیز و فوران تخیل استعاره از چیست؟ (۰.۷۵)
- ۷- کنایه ها را توضیح دهید (۱ نمره)
- الف (کار آزموده ب) پریدن از بوته ای به بوته ای و از شاخی به شاخی ج (دستگیر د) ورد زبان بودن
- ۸- در عبارات " خاله، برخلاف مادرم خشک و کم سخن نبود و برای من قصه های شیرین می گفت."
- او موجود «یک کتابی» بود و این سعدی همدم و شوهر و غم گسار او بود. آرایه های جملات را بنویسید. (۱ نمره)

قلمرو فکری

۱- این عبارت " این تنها خصوصیت سعدی است که سخنش به سخن همه شبیه باشد و به هیچ کس شبیه نباشد " کدام خصوصیت اشعار سعدی را نشان می دهد؟ (۰.۲۵ نمره)

۲- ویژگی مهم خاله، به نظر نویسنده چه بود؟ (۰.۲۵ نمره)

۳- لکه دویدن - سراچه ی ذهن آماس کردن، یعنی چه؟ (۰.۵ نمره)

۴- چرا مردم خوب و بد زندگی را می پذیرفتند؟ (۰.۵ نمره)

۵- منظور از اینکه سعدی، خود را خم می کرد چیست؟ (۰.۷۵ نمره).

۶- بر فوران تخیل راه رفتن تا بر روی دو پا یعنی چه؟ (۰.۷۵ نمره)

۷- معنی و مفهوم " هر دو در پالیز سعدی می چرخیدیم از بوته ای به بوته ای و از شاخی به شاخی، معنی کلماتی را که نمی فهمیدیم، از آنها می گذشتیم. " چیست؟ (۱ نمره).

۸- مفهوم بیت آخر (۱ نمره)

به حرص ار شربتی خوردم مگیر از من که بد کردم بیابان بود و تابستان و آب سرد و استسقا «سنایی»

پاسخ نامه

۱- غیرتمند (آسان) ۲- وقار (متوسط) ۳- تحفه - شائبه (متوسط) ۴- چهار جزئی گذرا به مفعول و مسند(متوسط) ۵- وندی- مرکب- ساده (متوسط) ۶- فجیع- نظر- متوقع(متوسط) ۷- تضاد - ترادف تناسب -تناسب(متوسط) ۸ - واگذاشتن به خدا، وکیل - آز، حریص (دشوار)

قلمرو ادبی

۱- اقامت گزیدن (متوسط) ۲- سکه دو رو (آسان)

۳- آثار سعدی هم پایه نویسندگی و هم استخوان بندی ادبی است.(متوسط)

۴- تشبیه، اسنادی و اضافی (متوسط)

۵- (۱- تشبیه ۲- مجاز از تیزبینی ۳- متناقض نما) (متوسط)

۶- استعاره از مطالعه در آثار سعدی / استعاره مکینه تخیل به آب تشبیه شده است.(دشوار)

۷- باتجربه - از تمام اندیشه های سعدی بهره مند شدن - کمک رسان - مرتب از چیزی سخن گفتن(متوسط)

۸ - (۱- کنایه از کم حرفی ۲- حس آمیزی) سعدی مجاز از کلیات سعدی - یک کتابی - دلبسته به یک کتاب تشبیه تشخیص(دشوار)

قلمرو فکری

۱- سهل و ممتنع بودن آثار سعدی(آسان) ۲- قناعت(آسان)

۳- گنجایش ذهن زیاد می شد / حالتی بین دویدن و راه رفتن(متوسط)

۴- چون اعتقاد داشتند خوب و بد خواست خداست و سرنوشت تغییر نمی کند(متوسط)

۵- هماهنگ و منعطف با هر سنی سخن می گفت(متوسط)

۶- آثار سعدی را مطالعه می کردیم و از تمام اندیشه های سعدی بهره مند می شدیم(دشوار)

۷- بیشتر از سر شوق راه می رفتم نه با پای ظاهری ، بیشتر در عالم خیال بودم تا دنیای واقعی (دشوار)

۸- نویسنده با تواضع اشتباهات خود را در پیروی از سعدی می پذیرد و این جسارت را نتیجه حرص و طمع خود می داند. ناگزیر بودن از خطا در صورت فراهم بودن انگیزه ها(دشوار)

مریم منصف آذر دبیر ادبیات ناحیه ۳ دبیرستان امام خمینی تبریز

سوالات چهار گزینه ای درس پنجم

قلمرو فکری

۱- مقصود شاعر از مصراع " بیابان بود و تابستان و آب سرد و استسقاء " چیست؟

الف- بی اعتنائی ب- راحت طلبی ج- نا آشنایی د- ناگزیری

۲- مفهوم عبارت " خاله ام با همه تمکنی که داشت به زندگی درویشانه ای قناعت کرده بود، نه از بخل، بلکه از آن جهت که به بیشتر از آن احتیاج نداشت. " با مفهوم کدام بیت مرتبط است؟

الف- تشنه جانان را کجا سیراب ساغر می کند؟

دیگ در یک آب خوردن بحر را پر می کند

ب- زاهدان را ترک دنیا نیست از آزادگی

سکه از بهر روایی پشت بر زر میکند

ج- دام و دد را چون سلیمان کرد مجنون رام خویش

چون بلند افتاد سودا کار افسر میکند

د- می فشاند بر مراد هر دو عالم آستین

بی نیازی هر که را " صائب " توانگر میکند.

۳- مفهوم " به حرص ار شربتی خوردم مگیر از من که بد کردم / بیابان بود و تابستان و آب سرد و استسقا " با کدام بیت متناسب است؟

الف- برو ای زاهد و بر درد کشان خرده مگیر

که ندادند جز این تحفه به ما روز الست

ب- من نخواهم کرد ترک لعل یار و جام می

زاهدان معذور داریم که اینم مذهب است

ج- خون خورده ام نه باده که زهرم نصیب باد

دور از لب تو چون می بی غش گرفته ام

د- در شب قدر ار صبحی کرده ام عیبم مکن

سر خوش آمد یار و جامی بر کنار طاق بود

۴- عبارت " هر عصب و فکر به منبع بی شائبه ایمان وصل بود که خوب و بد را به عنوان مشیت الهی می پذیرفت. " با کدام بیت متناسب مفهومی ندارد؟

الف- جایی اگر ز غیبت او تیره شد جهان

جای دگر ز پرتوش آفاق با ضیاست

ب- تو کار خویش به فضل خدای کن تفویض

به روز دولت و نکبت که کار، کار خداست

ج- بدان قدر که تو جدی نمایی و جهدی

گمان مبر که دگرگون شود هر آنچه قضاست

د- سرم به دینی و عقبی فرو نمی آید

تبارک الله از این فتنه ها که در سر ماست

۵- مفهوم کدام بیت با سایر ابیات تفاوت دارد؟

الف- رضا به داده بده وز جبین گره بگشای

که بر من و تو در اختیار نگشاده است

ب- ای قضا داده به حکم تو رضا

وی قدر داده به دست تو زمام

ج- رضا به حکم قضا اختیار کن سعدی

که هر که بنده فرمان حق شد آزاد است

د- به طوع خاطر تسلیم شو به امر قضا

ز روی صدق رضا ده به آنچه خواست اله

درس ۵ قلمرو زبانی

۱- معنی چند واژه درست است؟

(متمکن : توانا) (بارقه : جلوه) (رجم : پرتاب کردن) (شاب : مرد جوان) (استسقا : ترس گرفتن) (فجور : تبهکاری) (نغر : نیکو)
(زکی : زکات دادن) (دژم : خشمگین) (رای زدن : مشورت کردن)

الف - پنج ب- شش ۳- هفت ۴- هشت

۲- املائی همه کلمه ها در کدام گزینه ، درست است؟

الف- منبع بی شاعبه ، روضه ارم ، غم و زجرت ب- منبع بی شاعبه ، روضه ارم ، غم و ضجرت

ج- منبع بی شائبه ، روضه ارم ، غم و زجرت د- منبع بی شائبه ، روضه ارم ، غم و ضجرت

۳- در کدام گزینه " یکی از دو حرف نزدیک به هم " حذف شده است؟

الف- سرخورده ب- ره نورد ج- شیرخوارگی د- کبوده

۴- در کدام یک از دو حرف نزدیک به هم حذف شده است؟

الف- یگانه ب- شبگیر ج- یکسان د- همگان

۵- در بیت زیر " گرفتن " و " استسقا " در چه معنی به کار رفته اند؟

" به حرص ار شربتی خوردم مگیر از من که بد کردم / بیابان بود و تابستان و آب سرد و استسقا "

الف- بازداشت ، بیماری تشنگی ب- قرض کردن ، آب طلب کردن

ج- بازخواست ، بیماری تشنگی د- به دل گرفتن ، آب طلب کردن

قلمرو ادبی

۱- کدام گزینه آراسته به آرایه " متناقض نما " است؟

الف- سعدی هم هیبت یک آموزگار را دارد و هم مهر یک پرستار

ج- روز هجران و شب فرقت یار آخر شد

ب- این شیخ همیشه شاب پیرترین و جوان ترین شاعر زبان فارسی است.

د- هنر خوار شد جادویی ارجمند

۲- در عبارت مقابل چه آرایه ادبی وجود دارد؟ " از لحاظ آشنایی با ادبیات ، سعدی برای من به منزله شیر آغوز بود."

الف- تشبیه و مجاز ب- تشبیه و استعاره ج- تشبیه و تشخیص د- ابهام و مجاز

۳- شبیه بودن سخن سعدی به همه و به هیچ کس شبیه بودن بیانگر کدام ویژگی کلام سعدی است؟

الف- دشوار و مصنوع بودن ب- سهل و ممتنع بودن

ج- موزون و مسجع بودن د- موزونی و کوتاه بودن عبارت ها

۴- نویسنده ذوق لطیف چه کسی را شیخ همیشه " شاب " می نامد؟

الف- جامی ۲- مولوی ۳- سعدی ۴- حافظ

بانک سوالات فارسی ۲ پایه یازدهم - گروه زبان و ادبیات فارسی استان آذربایجان شرقی ۱۳۹۶-۱۳۹۷

۵- نویسنده کتاب " روزها " کیست و در چه زمینه ای نگارش یافته است؟

الف- باستانی پاریزی ، تاریخ ب- غلامحسین یوسفی ، ادبیات

ج- علی شریعتی ، جامعه شناسی د- محمد علی اسلامی ندوش ، حسب حال

پاسخ نامه

درس ۵ قلمرو زبانی ۱- ج ۲- ج ۳- الف ۴- د ۵- د

درس ۵ قلمرو فکری ۱- د ۲- د ۳- د ۴- د ۵- ب

درس ۵ قلمرو ادبی ۱- ب ۲- الف ۳- ب ۴- ج ۵- د